

LU LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTS

Uldis Krēsliņš

**AKTĪVAIS
NACIONĀLISMS
LATVIJĀ**

1922–1934

Latvijas vēstures institūta apgāds
Rīga 2005

SATURS

IEVADS	7
AVOTU UN LITERATŪRAS APSKATS	30
1. nodaļa. AKTĪVĀ NACIONĀLISMA ĢENĒZE	47
1.1. Vēsturiskie un sociāli psiholoģiskie priekšnoteikumi	49
1.2. Idejiskie priekšnoteikumi	56
1.3. Politiskie priekšnoteikumi: Latvju Nacionālā kluba dibināšana	62
2. nodaļa. AKTĪVĀ NACIONĀLISMA ORGANIZĀCIJAS	91
2.1. Latvju Nacionālais klubs, 1922.–1925. gads. Neizmantoto iespēju laiks	91
2.2. Aktīvā nacionālisma diferenciācija, 1925.–1928. gads. “Kas mēs?”	101
2.3. Idejiskā un organizatoriskā krīze, 1928.–1931. gads. Aktīvā nacionālisma “tumšie viduslaiki”	126
2.4. Jauns uzplaukums, 1932.–1934. gads. Aktīvais nacionālisms ir miris! Lai dzīvo aktīvais nacionālisms!	141
2.5. 15. maijs un aktīvais nacionālisms. Centienu piepildījums vai nozagtie ideāli	152
3. nodaļa. AKTĪVĀ NACIONĀLISMA IDEOLOĢIJA	178
3.1. Ideoloģijas un teorijas izpratnes duālisms aktīvā nacionālisma vērtību sistēmā. Teorētiskās izstrādes galvenie posmi	179
3.2. Aktīvā nacionālisma ideoloģijas saturs	184
3.2.1. Ideoloģijas vispārējs raksturojums	184
3.2.2. Ideoloģijas struktūra un pamatnostādnes	186

3.2.3. Nacionālisms	190
3.2.3.1. Ārējie ienaidnieki	196
3.2.3.2. Svešautieši	198
3.2.3.3. Antikomunisms	209
3.2.4. Aktīvisms	215
3.2.5. Aktīvais nacionālisms	223
3.2.6. Otrā plāna idejas	224
3.2.6.1. Neomonarhisms	224
3.2.6.2. Attiecības ar kristīgo reliģiju un Baznīcu	227

4. nodaļa. AKTĪVĀ NACIONĀLISMA ORGANIZĀCIJU STRUKTŪRA, ĪPAŠAIS “ORGANIZĀCIJAS GARS” UN BIEDRU SASTĀVS	246
4.1. Organizatoriskā struktūra	246
4.1.1. Pamatstruktūras	248
4.1.2. Pārvaldes struktūras	252
4.2. “Organizācijas gars”	254
4.3. Biedru sastāvs	258
4.3.1. Principi	258
4.3.2. Vadošais sastāvs	260
4.3.3. Skaits	264
4.3.4. Biedru sastāva struktūra	266
NOBEIGUMS	289
PIELIKUMI	301